

สรุปประเด็นศาสตร์พระราชารัฐมนตรีว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ เวลา ๒๐.๑๕ น.

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวในรายการศาสตร์พระราชารัฐมนตรีว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืน สรุปประเด็นได้ ดังนี้

หัวข้อ	รายละเอียด	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. วันครูแห่งชาติ	<p>วันครูแห่งชาติ ปีนี้มีคำขวัญว่า “ครูดี ศิษย์ดี มีพัฒนา ก้าวหน้า สูเทคโนโลยี” เพื่อสะท้อนให้เห็นบทบาทความสำคัญของครู – อาจารย์ ที่มีต่อศิษย์ และประเทศชาติ โดยต้องมีการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคสมัยและบริบทของสังคมโลก ที่เปลี่ยนแปลง การปรับตัวของครูเปรียบเสมือนคลื่นลูกแรกในทะเลที่จะสร้างคลื่นลูกต่อมา คือ ทุกคน ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ที่จะเป็นกำลังสำคัญตามหน้าที่ ความรับผิดชอบที่มีต่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ ดังนั้น การปฏิรูปในวงการครูและการปฏิรูปด้านการศึกษาจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้ขอยกตัวอย่างข้อมูลดีๆ จากวงการการศึกษา ๒ เรื่อง คือ</p> <p>๑. การสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการทำงานของครู กศน. ที่ต้องเข้าไปฝังตัวในพื้นที่ชุมชนห่างไกล โดยไม่คำนึงถึงความสุขและครอบครัวของตนเอง ต้องปฏิบัติงานบนพื้นที่สูง ช่วยสร้างวิถีชีวิตและมุมมองใหม่ให้กับชุมชนซึ่งครูทั่วไปเข้าไปไม่ถึง แต่ครู กศน.เป็นหน่วยซิว หรือหน่วยแนวหน้าที่อยู่เคียงข้างประชาชนทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงมีพระราชดำริและมอบให้ ครู กศน. ช่วยกันดูแลประชาชนที่ส่วนใหญ่เป็นคนพื้นถิ่นหรือชนกลุ่มน้อย แต่ครู กศน. ไม่มีความมั่นคงในอาชีพ หลายคนไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการ แต่ต้องเสี่ยงภัยตามแนวตะเข็บชายแดน ไม่แตกต่างกับตำรวจ ทหารที่อยู่ชายแดน เพื่อให้ความรู้แก่เด็ก เยาวชน และพี่น้องประชาชนสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง ไม่ตกเป็นเครื่องมือหรือเป็นเหยื่อของผู้อื่น</p> <p>ครู กศน.เปรียบเสมือน “หน่วยอารักขาทางปัญญา” สำหรับประชาชนในถิ่นทุรกันดาร เพื่อให้ทุกคนบนผืนแผ่นดินนี้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ได้รับการป้องกันไม่ให้ประชาชนต้องถูกรุกรานในชีวิต และไม่ทิ้งถิ่นฐานไปไหนอันจะช่วยให้ประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่แนวตะเข็บชายแดนเกิดความเข้มแข็ง โดยสิ่งที่รัฐบาลจะช่วยดูแล คือ ความมั่นคงในอาชีพ สวัสดิการที่จะเอื้อให้สามารถดำรงชีพได้</p> <p>๒. “โครงการห้องสอบสีขาว” ของมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นที่มีคติพจน์ คือ คุณธรรมเท่านั้นที่ทำให้มนุษย์มีเกียรติ โดยผู้ที่เข้ารับการศึกษานในหลักสูตรชั้นสูงของสถาบันส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสมควรเป็นแบบอย่างของการยึดมั่นในจรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นเครื่องหมายของผู้ที่ได้รับการปลูกฝังเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงได้เริ่ม “โครงการห้องสอบสีขาว” กับนักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ โดยโครงการห้องสอบสีขาว หมายถึงห้องสอบที่ปราศจากการทุจริตของผู้เข้ารับการสอบ แม้ไม่มีผู้คุมสอบ เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกของนักศึกษาที่จะจบไปเป็นครูในอนาคต ซึ่งถือเป็นการให้เกียรติและให้ความเชื่อมั่นกับนักศึกษาที่จะเป็นครูทั้งกายและใจ โดยครูจะต้องเป็นสัญลักษณ์ของความถูกต้อง</p>	-
๒. การประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่จังหวัดเชียงใหม่และลำปาง	<p>นายกรัฐมนตรีลงพื้นที่และร่วมการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ที่จังหวัดเชียงใหม่และลำปาง ซึ่งอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ (เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน) ได้เห็นศักยภาพ รวมถึงโอกาสในการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่จะเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาค สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจกับกลุ่มประเทศต่างๆ (GMS, BIMSTECS, ASEAN) โดยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ผ่านการยกระดับการท่องเที่ยว การค้า การลงทุน และการเกษตรสู่ฐานเศรษฐกิจมูลค่าสูง เพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับห่วงโซ่อุปทานของโลก ซึ่งจะช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน</p>	-

หัวข้อ	รายละเอียด	หน่วยงาน รับผิดชอบ
	<p>ในการลงพื้นที่ได้เห็นความเข้มแข็งของชุมชน และความพร้อมที่จะทำงานร่วมกับภาครัฐ ในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน ซึ่งมีโครงการตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จด้วยความร่วมแรงร่วมใจของ ประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชนในพื้นที่ ภายใต้ “แม่แจ่มโมเดล” และ “แม่แจ่มโมเดลพลัส” ที่เป็นการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าอย่างยั่งยืนครบวงจรตั้งแต่การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการที่ดิน การลดการปลูกพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยว การพัฒนา และส่งเสริมอาชีพ รวมถึงการป้องกันรักษาป่า เป็นต้น</p> <p>“แม่แจ่มโมเดล” มีจุดเริ่มต้นจากวิกฤติปัญหาไฟป่า-หมอกควันที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลาย ประการ ทั้งการลดลงของพื้นที่ป่า แนวทางการจัดการป่า ลักษณะการใช้ที่ดิน และรูปแบบของระบบ การผลิตที่สัมพันธ์กับปากท้องของประชาชน จากวิกฤติปัญหาได้นำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของภาค ส่วนต่างๆ และการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นเหตุ และเชื่อมโยงกับปัญหาด้านอื่นๆ ผ่าน กระบวนการสำรวจ และจัดทำข้อมูลพื้นที่ โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศสีและเครื่องสำรวจพิกัด (GPS) รวมทั้งมีการจำแนกขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินออกจากที่ป่า การจัดทำประชาคมหมู่บ้านเพื่อ กำหนดกติกาการใช้ประโยชน์จากที่ดินร่วมกันโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง กำหนดเป้าหมายร่วมกัน ใช้กลไก ความร่วมมือและฐานข้อมูลข้อเท็จจริง มีระบบฐานข้อมูลการจำแนกแนวเขตการจัดการที่ดินและการ จัดการทรัพยากร ที่ได้มาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทำให้ได้รับการยอมรับจนประสบความสำเร็จ ในแง่ของการแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน สามารถลดการเผาป่าและค่าความร้อนของพื้นที่ลงได้อย่าง ชัดเจน ทำให้อำเภอแม่แจ่มเปลี่ยนจากพื้นที่ ที่มีค่าจุดความร้อนมากที่สุดลำดับต้นๆ เกือบทุกปี มาเป็น พื้นที่ที่เกิดจุดความร้อนน้อยที่สุด ในช่วง ๖๐ วันอันตรายของจังหวัดเชียงใหม่ ในปี ๒๕๕๙ รวมทั้ง สามารถขยายไปสู่การแก้ปัญหาในมิติอื่นๆ ด้วย ถือเป็นต้นแบบความสำเร็จของการขับเคลื่อน กลไก ความร่วมมือเชิงพื้นที่ในรูปแบบ “ประชารัฐ” ที่จะตอบโจทย์ทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตและ สิ่งแวดล้อม</p> <p>ความสำเร็จดังกล่าว นำไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์ “แม่แจ่มโมเดลพลัส” ที่ยกระดับจาก การแก้ไขปัญหาวิกฤติเฉพาะหน้าที่มีจุดเริ่มต้นมาจากปัญหาไฟป่า หมอกควันไปสู่การแก้ไขปัญหา อย่างเป็นระบบ ที่ตอบโจทย์การพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง นอกจาก การบริหารจัดการ การใช้ที่ดินอย่างเหมาะสมในกรณีของแม่แจ่มโมเดลแล้ว ยังมุ่งแก้ไขปัญหาที่ต้นตอ โดยใช้มาตรการด้านกฎหมายแก้ไขปัญหาเรื่องสิทธิ ผ่านการสำรวจและข้อตกลงร่วมกัน การพัฒนา ระบบจัดการร่วม เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยใช้การอนุรักษ์ฟื้นฟู การป้องกันการบุกรุก ส่งเสริมการปลูกป่าเพิ่มรายได้ การจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการพัฒนาอาชีพ เศรษฐกิจชุมชน ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน ด้วยการพักชำระหนี้สูงสุด นานถึง ๗ ปี ให้กับประชาชนที่หันมา ปลูกพืชแนวทางใหม่ เพื่อช่วยเหลือในการประกอบอาชีพและเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง</p> <p>ปัจจุบันชาวบ้านปรับเปลี่ยนระบบการผลิตของตนเอง เลิกการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะ ข้าวโพด หันมาปลูกพืชผสมผสาน เช่น ไม้ กาแฟ และพืชเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการจัดการพื้นที่ให้ เหมาะสม ตามแนวทางศาสตร์พระราชา เช่น พื้นที่ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และพื้นที่ทำแนว ชับน้ำ เป็นต้น ปัจจุบันมีประชาชนเข้าร่วมในแผนพัฒนาแล้ว จำนวน ๒๒ ครัวเรือน ในพื้นที่ ๖๕ ไร่ เนื้อที่และจำนวนเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดลดลงอย่างเห็นได้ชัด ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ขณะเดียวกันจำนวน พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ราว ๑,๐๐๐ ไร่ (จากเดิม ๕,๓๒๔ ไร่ เป็น ๕,๔๑๐ ไร่) ส่วนหนึ่งสะท้อนว่าประชาชน ต้องการหลุดพ้นจากหนี้สินให้ได้ โดยรายได้ที่จะเพิ่มขึ้นมาจะช่วยแก้ปัญหาหนี้สินได้อย่างยั่งยืน</p>	

หัวข้อ	รายละเอียด	หน่วยงาน รับผิดชอบ
<p>๓. แอปพลิเคชัน CITIZENinfo แอปเพื่อ ประชาชน</p>	<p>รัฐบาลมอบของขวัญปีใหม่ สำหรับประชาชนทุกคน คือ แอปพลิเคชัน CITIZENinfo แอปเพื่อประชาชน เปิดตัวในงานสัมมนา Digital Government Summit ๒๐๑๙ ในวันศุกร์ที่ ๑๘ ม.ค.๖๒ โดยการพัฒนาแอปพลิเคชัน ขึ้นเป็นโครงการที่ต่อยอดจากที่รัฐบาลประกาศยกเลิกเรียกสำเนาเอกสารที่หน่วยงานราชการออกให้</p> <p>ทั้งนี้ สืบเนื่องจากมติการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ครั้งที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้หน่วยงานภาครัฐยกเลิกการเรียกสำเนาเอกสารจากประชาชน โดยเริ่มจากสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบมาตรการอำนวยความสะดวก และลดภาระแก่พี่น้องประชาชน โดยไม่ให้หน่วยงานเรียกขอสำเนาเอกสารราชการ แต่ให้หน่วยงานใช้วิธีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน โดยให้ทุกหน่วยงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานที่ยกเลิกการเรียกสำเนาแล้วครอบคลุม ๒๐ กระทรวง หรือ ๑๕๑ หน่วยงานทั่วประเทศ ที่ต้องการช่วยลด ภาระ เวลา และค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเอกสารในการติดต่อราชการ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของรัฐ อีกทางหนึ่ง และภาครัฐได้ประโยชน์จากการลดการใช้กระดาษ ลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสารและประหยัดเวลาในกระบวนการต่างๆ ลง</p> <p>ปัจจุบัน สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) หรือ DGA ร่วมกับ สำนักงาน ก.พ.ร. และกรมการปกครอง ได้พัฒนาแอปพลิเคชัน CITIZENinfo ขึ้น เพื่อช่วยค้นหาจุดให้บริการรัฐใกล้บ้าน พร้อมแสดงตำแหน่งพิกัดและเส้นทางการเดินทางไปยังจุดให้บริการได้สะดวก แสดงรายละเอียดขั้นตอนการให้บริการ และใช้เป็นเครื่องมือแสดงสถานะการยกเลิกสำเนาเอกสาร รวมถึงสามารถประเมินความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐได้ในแอปพลิเคชันเดียว ช่วยให้ภาครัฐนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนางานให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงใจ ซึ่งเป็นมิติใหม่ในการติดต่อราชการไทยในยุค ๔.๐</p> <p>นอกจากนี้ ในอนาคตประชาชนจะสามารถใช้แอปพลิเคชันนี้ เช็คสิทธิ์สวัสดิการของตนเอง เช็คยอดเงินในบัตรสวัสดิการภาครัฐ และเข้าถึงข้อมูลเอกสารดิจิทัลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นเอกสารต่างๆ ที่ออกโดยราชการ จึงขอให้ประชาชนดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน CITIZENinfo ไว้ในมือถือให้พร้อมใช้งาน เพราะหน่วยงานของรัฐกับประชาชนมีเรื่องให้ติดต่อกันตลอด แอปพลิเคชัน CITIZENinfo จะเป็น ผู้ช่วยอำนวยความสะดวกให้ประชาชนติดต่อราชการได้ง่ายขึ้น</p>	<p>สน.บพ.</p>
<p>๔. บทส่งท้าย สถานการณ์ฝุ่น ละออง</p>	<p>สถานการณ์ “ฝุ่นละออง” ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล แม้จะดีขึ้นจากความสำเร็จในการทำฝนเทียมก็ยังอยู่ในเกณฑ์ไม่เป็นปกติ รัฐบาลได้บูรณาการโดยเร่งสำรวจและแก้ไขที่ต้นตอ ด้วยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งมาตรการระยะเร่งด่วน และระยะยั่งยืน สำหรับประชาชนกลุ่มคนที่เปราะบางเสี่ยง จะได้รับผลกระทบทั้งผู้ป่วย ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ ขอให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สื่อทุกแขนง รวมทั้งโซเชียลมีเดีย ที่มีบทบาทสำคัญสามารถทำงานบูรณาการกับภาครัฐได้ โดยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสร้างการรับรู้อย่างทั่วถึง และแสวงประโยชน์จากปรากฏการณ์ฝุ่นละออง ให้ความรู้กับทุกๆ คน ได้รู้จักได้รู้วิธีการรับมืออย่างถูกต้องเหมาะสม</p>	<p>-</p>

